

Wprowadzenie do etnologii i antropologii kulturowej Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 03BAKS.11K.05214.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Katarzyna Marciniak
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Marciniak
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin
	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wyszkolenie umiejętności interdyscyplinarnych oraz umiejętności porozumiewania się z ekspertami z dziedziny etnologii i antropologii kulturowej.
C2	Zdobycie wiedzy z zakresu etnologii i antropologii kulturowej.
C3	Rozumienie innych kultur i zwyczajów, rozumienie różnorodności kulturowej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna miejsce etnologii i antropologii kulturowej pośród innych nauk humanistycznych i społecznych oraz jej związki z innymi dyscyplinami.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02, BAK_K1_W03	Egzamin pisemny
W2	posiada wiedzę dotyczącą obszaru zainteresowań badawczych etnologii i antropologii kulturowej oraz stosowaną w ich ramach metodologię.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W02	Egzamin pisemny
W3	zna podstawowe orientacje badawcze wypracowane na gruncie etnologii i antropologii kulturowej.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W03	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wskazać historyczne uwarunkowania podstawowych orientacji badawczych wypracowanych na gruncie etnologii i antropologii kulturowej.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U03	Egzamin pisemny
U2	potrafi zdefiniować najważniejsze koncepcje wypracowane w ramach poszczególnych orientacji badawczych i wskazać ich twórców.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U05	Egzamin pisemny
U3	zyskuje umiejętność krytycznego odniesienia się do najważniejszych koncepcji wypracowanych w ramach poszczególnych orientacji badawczych.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U03, BAK_K1_U05	Egzamin pisemny
U4	potrafi wyjaśnić kluczowe kategorie analityczne, jakimi posługują się antropologowie kulturowi.	BAK_K1_U02, BAK_K1_U05	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie. Zmierzenie się z zamętem terminologicznym: etnografia, etnologia, antropologia kulturowa i społeczna; ukonstytuowanie się antropologii jako dyscypliny naukowej i jej niebezpieczne związki z kolonializmem; „kłopoty z kulturą”; najważniejsze pytania i obszary badań; nakreślenie mapy głównych orientacji badawczych; różne antropologie.	W1, W2, U1, U2	Wykład
2.	Ewolucjonizm, czyli kultura jako linearny rozwój, i jego późniejsze reinterpretacje (neowolucjonizm, ekologia kulturowa); atrybutywna definicja kultury, od magii do religii, systemy pokrewieństwa.	W2, W3, U2, U3	Wykład
3.	Dyfuzjonizm, czyli o przemieszczaniu się kultur; teoria areałów kulturowych, czyli mapujemy; historycyzm i narodziny relatywizmu kulturowego; etnopsychologizm.	W2, W3, U2, U3	Wykład
4.	Funkcjonalizm, czyli po co nam kultura?; rozkwit metody badań terenowych; wpływy francuskiej szkoły socjologicznej; mariaż funkcjonalizmu ze strukturalizmem.	W2, W3, U2, U3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Strukturalizm, czyli kultura jako struktura; wpływy językoznawstwa.	W1, W2, W3, U2, U3	Wykład
6.	Transakcjonizm i szkoła manchesterska, czyli przejście do struktury do procesualności; marksizm w antropologii: marksizm strukturalny, materializm kulturowy, ekonomia polityczna.	W2, W3, U2, U3, U4	Wykład
7.	Fenomenologia i hermeneutyka, czyli o interpretacji kultur.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Wykład
8.	Poststrukturalizm, czyli dekonstruujemy; wpływy językoznawstwa i socjologii.	W2, W3, U1, U2, U3	Wykład
9.	Feminizm, czyli dekonstruujemy kategorię płci biologicznej i wprowadzamy gender; rola płci badacza w terenie.	W2, W3, U1, U2, U3, U4	Wykład
10.	Postmodernizm, czyli dekonstruujemy i bijemy się w pierś.	W1, W2, U1, U2, U3	Wykład
11.	Postkolonializm, czyli w poszukiwaniu głosu podporządkowanego; antropologia krytyczna i zaangażowana.	W2, W3, U2, U3	Wykład
12.	(Auto)refleksyjność w antropologii, usytuowanie badacza, główne wyzwania metodologiczne.	W1, W3, U1, U4	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin pisemny (obowiązuje wiedza zdobyta podczas wykładów).

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Barnard, Antropologia. Zarys teorii i historii, przeł. S. Szymański. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy 2006.
2. T. H. Eriksen, Małe miejsca, wielkie sprawy. Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej, przeł. J. Wołyńska, Warszawa: Volumen Oficyna Wydawnicza 2009.
3. W. J. Burszta, Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje, Poznań: Zysk i S-ka 1998.
4. M. Herzfeld, Antropologia. Praktykowanie teorii w społeczeństwie, przeł. M. M. Piechaczek, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2004.
5. Ch. Hann, Antropologia społeczna, przeł. S. Szymański, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2008.
6. K. Hastrup, Droga do antropologii. Między doświadczeniem a teorią, przeł. E. Klekot, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2008.
7. Z. Staszczak (red.), Słownik etnologiczny. Terminy ogólne, Warszawa-Poznań: Wydawnictwo Naukowe PWN 1987.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosując narzędzia naukowe literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, wykonywać operacje badawcze pozwalające na kompleksowe rozpatrywanie bałkanistycznych problemów literackich i kulturowych w typowych sytuacjach poznawczych, komunikacyjnych i w relacjach instytucjonalnych
BAK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wykorzystując ustalenia ekspertów, merytorycznie argumentować oraz formułować wnioski w zakresie zagadnień związanych z językami, kulturą, literaturą, historią, sytuacją polityczną i społeczną oraz zróżnicowaniem religijnym Bałkanów
BAK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi przygotować plan pracy indywidualnej i w zespole, rozdzielać i wykonywać przydzielone zadania, planować własny ustawiczny rozwój ze świadomością konieczności kontynuacji uczenia się i aktualizacji zdobytej wiedzy i umiejętności
BAK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie terminologię, ujęcia teoretyczne i metodologiczne literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, a także ich interdyscyplinarny charakter w odniesieniu do badań bałkanistycznych
BAK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie zaawansowanym specyfikę krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię, języki, przestrzeń kulturową i społeczną
BAK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie literatury krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię oraz związki literatur poszczególnych krajów bałkańskich w ich wzajemnych analogiach i zróżnicowaniach